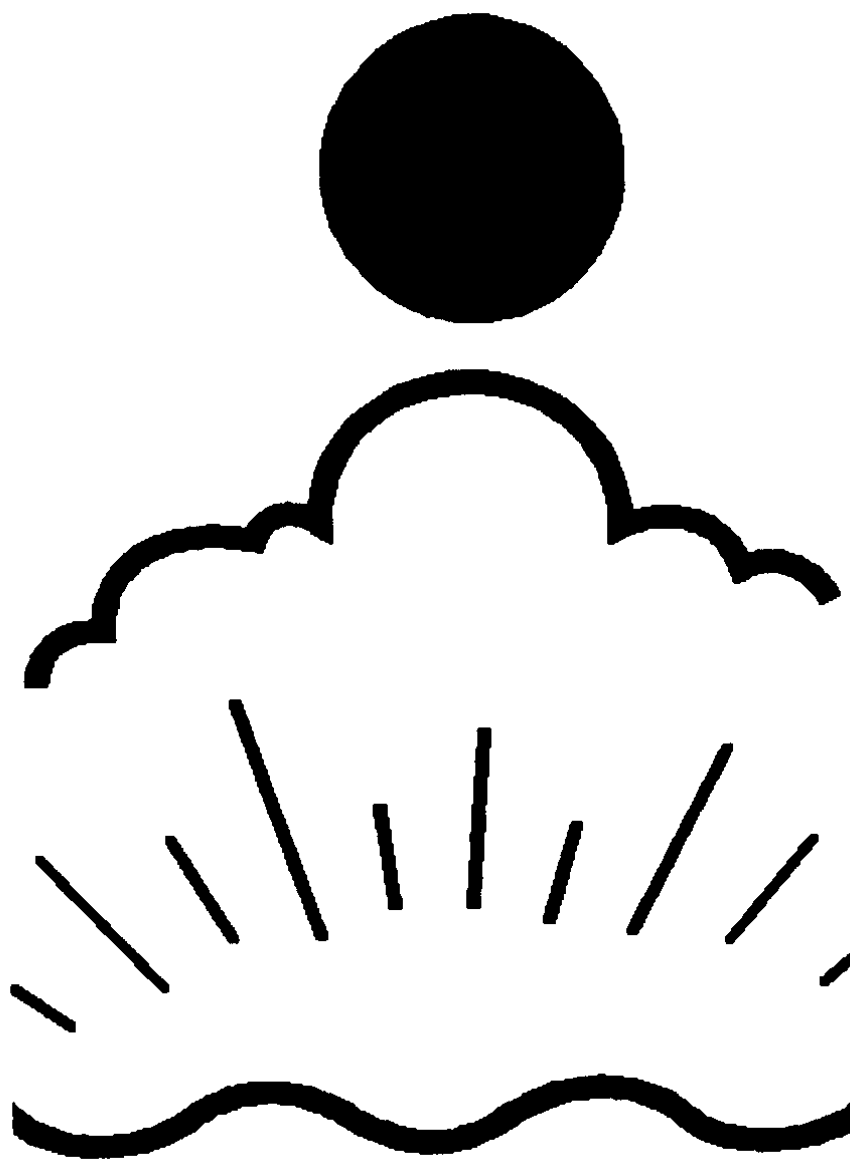

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING

GEMEENTE HEUSDEN

'NATUURLIJK'

SEPTEMBER 2010

HET BESTUUR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING GEMEENTE HEUSDEN

**p/a Secretariaat
Zonnebloemlaan 213
5151 TA DRUNEN**

Contributie minimaal € 12, -- per jaar.
Postbanknr. 5377889 t.n.v. Penningmeester
Natuur- en Milieuvereniging Gemeente Heusden,
Vennestraat 11, 5151 CA Drunen.

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter: Harry Nijënstein
Copernicuslaan 4
5251 ZC Vlijmen tel. 073-5130287

Secretaris: Max Verhagen
Zonnebloemlaan 213
5151 TA Drunen tel. 0416-375900
info@natuurenmilieuheusden.nl

Penningmeester: Fons van Dijk
Vennestraat 11
5151 CA Drunen tel. 0416-375203

Leden: Cock de Moel - van Engelen
Dr. Schaepmanstraat 7
5151 CH Drunen tel. 0416-379128

Joost van Balkom
Vermeerplantsoen 145
5151 WS Drunen tel. 0416-376202

Website: www.natuurenmilieuheusden.nl

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE

1. Het bestuur	blz. 2
2. Inhoudsopgave	blz. 3
3. Voorwoord	blz. 4
4. Programma-overzicht	blz. 5
5. Nieuwe leden	blz. 8
6. Landschapsbeheer	blz. 9
7. Werken aan water	blz. 11
8. Nachtvinders	blz. 13
9. Op de fiets	blz. 14
10. Nacht van de nacht	blz. 15
11. Fons van Dijk	blz. 17
12. Harrie Smits	blz. 19
13. Mail-adressen	blz. 21
14. Meer vogels in de tuin	blz. 22
15. Vlinderwerkgroep	blz. 23
16. Column	blz. 25
17. Commissie ruimtelijke ordening	blz. 26
18. Ommetje	blz. 27
19. Zonneboilers	blz. 29
20. Wandelknooppuntennetwerk	blz. 30
21. Cursus Fair en Green deal	blz. 31
22. Stuifzandherstel	blz. 33
23. Kerkhofje Oudheusden	blz. 34
24. Adverteerders	blz. 38

Jaargang 28, 2010, nr. 3

Redactie:

Noor Peters, e-mailadres: peblauw@hetnet.nl of
Marian van der Linden, e-mailadres: marianvdlinden@home.nl
Wil Maaywee

Inleveren kopij volgende info voor **1 december 2010 a.s.** op een van
bovenstaande adressen.

VOORWOORD

Het WK voetbal en de zomervakantie hebben Nederland de afgelopen twee maanden grotendeels plat gelegd.

Maar niet de Natuur- en Milieuvereniging.

Er waren wandelingen onder leiding van Joost en Peter.

De werkgroep ruimtelijke ordening vergaderde weer over de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (Corridorstudie). Dit project zal in de loop van september afgerond worden, en lijkt per saldo geen verslechtering voor de natuur. Daarnaast hield RO weer een aantal bouwvergunningen tegen het licht, en diende zienswijzen in bij de gemeente.

Het landschaponderhoud gaat in de zomer door. En ook de werkgroep Educatie en PR is kan zich geen vakantieslaap van twee maanden permitteren. Ze zijn al weer druk bezig om het najaarsprogramma te organiseren. Verderop in Natuurlijk weer alle details.

Ook de gemeente bleef actief in de zomer. Dat leidde er toe dat onze voordracht voor de vrijwilliger van het jaar door de gemeente op waarde werd geschat: Harrie Smits werd gekozen tot vrijwilliger van jaar!
Een mooie erkenning vanuit de gemeente.

Het ledental van onze vereniging neemt gestaag toe. Toch zijn we nog steeds op zoek naar leden die een bijdrage zouden willen leveren aan één van de volgende groepen: vlindergroep, uilengroep, werkgroep milieu.
Als je interesse hebt in één (of meerdere) van deze activiteiten, laat het dan even weten aan een bestuurslid.

Bijvoorbeeld op de ledenvergadering van 11 oktober, waar iedereen weer van harte welkom is om tot in detail bijgepraat te worden over de gang van zaken binnen de vereniging.

Harry Nijenstein

PROGRAMMA-OVERZICHT

LEDENVERGADERINGEN

De ledenvergaderingen vinden plaats in het d'Oultremontcollege, Dillenburgstraat 46 in Drunen: ingang aan de voorkant, grote vergaderruimte, begane grond. Tijdens de ledenvergaderingen wordt u op de hoogte gebracht van de actuele zaken die binnen onze vereniging spelen. Natuurlijk kunt u ook aandacht vragen voor onderwerpen die u belangrijk vindt.

Koffie en thee staan klaar.

: **maandag 11 oktober**
aanvangstijd : 19.30 uur

Komt u ook? Wij stellen uw aanwezigheid zeer op prijs!
De ledenvergaderingen worden meestal rond 21.45 uur afgesloten.

lezing waterschap Aa en Maas

datum : donderdag 14 oktober
locatie : restaurant de Remise, Grotestraat 267 in Drunen
aanvang : 19.30 uur
zie aparte aankondiging in Natuurlijk

excursie rioolwaterzuiveringsinstallatie Treurenburg

datum : zaterdag 23 oktober
locatie : Treurenburg 4, 's-Hertogenbosch:
aan de weg naar Hedel
aanvang : 10.00 uur
duur : tot uiterlijk 12.00 uur
opgeven voor 16 oktober bij
Noor Peters: peblauw@hetnet.nl , 0416 320031

NACHTVLINDERS BEKIJKEN

datum : zaterdagavond **25 september**
aanvang : **20.30 uur**
duur : maximaal 2 uur
: ijsbaan, Drunen: aan de noordkant van de roeivijver, aan de
Duinweg tegen het Drongelens kanaal aan
gidsen : Paul Kreijger en Peter van de Velden
opgeven bij : Peter: 06 16751477 (zie aparte aankondiging in Natuurlijk)

WANDELING NACHT-VAN-DE-NACHT

datum : **zaterdagavond 30 oktober**
aanvang : 21.30 uur
duur : maximaal 2 uur
verzamelen : café de Klinkert, Klinkert 1 in Drunen
(vanaf Drunen richting Giersbergen, net na het Drongelenskanaal,
rechtsaf)
gidsen : Paul Kreijger en Peter van de Velden
thema : het donker en de geluiden van de nacht
zie aparte aankondiging in Natuurlijk

WANDELINGEN

De wandelingen vinden de komende periode plaats op de 3de zondag van de maand behalve in augustus.

Zowel leden als niet-leden zijn van harte welkom. We willen niet te veel publiciteit aan de wandelingen geven zodat het aantal deelnemers niet te hoog zal liggen en vooral onze eigen leden, u dus, mee zullen wandelen.

datum : **zondag 19 september**
aanvang : 10.00 uur
einde : rond 12.00 uur
gids : Joost van Balkom
locatie : Fellenoord en Pessaert, Drunen
verzamelen : parkeerplaats Duinrand (brug Torenstraat)

datum : **zondag 17 oktober**
aanvang : 10.00 uur
einde : 12.00 uur
gids : Joost van Balkom
locatie : De Margriet, Drunen
verzamelen : café de Klinkert, Klinkert 1 in Drunen

datum : **zondag 21 november**
aanvang : 10.00 uur
einde : 12.00 uur
gids : Joost van Balkom
locatie : Giersbergen en Drunense Duinen
verzamelen : café de Drie Linden, Giersbergen

BESTUURSVERGADERINGEN

De bestuursvergaderingen worden, 1 maal per maand gehouden op woensdagavond.

data 2010: 8 september, 6 oktober, 3 november, 8 december

Heeft u een onderwerp dat u graag behandeld ziet worden in een bestuursvergadering dan kunt u hierover contact opnemen met onze secretaris Max Verhagen of met een van de andere bestuursleden. De telefoonnummers vindt u voorin in Natuurlijk.

LANDSCHAPSBEHEER

Op woensdag- en zaterdagochtend wordt er door de landschapsbeheergroep weer gewerkt in de natuur.

Ook u bent van harte welkom om de handen uit de mouwen te komen steken. Het werkschema vindt u verder op in "Natuurlijk".

Materialen en handschoenen zijn aanwezig.
Voor koffie en koek wordt gezorgd.

Heeft u nog vragen over het landschapsbeheer dan kunt u contact opnemen met:

Joost van Balkom tel. 0416 376202 of met
Bert Tolboom tel. 0416 376049

KOPIJ NATUURLIJK

De uiterste datum voor het inleveren van kopij voor de volgende Natuurlijk is 1 december: verschijningsdatum half december 2010.

Heeft u een interessante bijdrage op het gebied van natuur en/of milieu en denkt u dat deze ook van belang is voor de lezers van Natuurlijk, mail dit dan naar de redactie:

Noor Peters, peblauw@hetnet.nl

of naar

Marian van der Linden marianvdlinden@home.nl

(Word, lettertype Arial, lettergrootte 14 = 1 bladzijde in Natuurlijk)

NIEUWE LEDEN

Als nieuwe leden mogen we de volgende personen welkom heten:

Mw. M. Roelofs

Dhr. J. van Arendonk

Mw. A. van den Broek

Mw. J. Engelenburg-van Dorst

LANDSCHAPSBEHEER 2010/2011

Natuurvrienden,

Hierbij nodigen we jullie uit voor het nieuwe landschapsbeheerseizoen 2010/2011 op zaterdag 4 september om 9.00 – 12.00

Plaats : Natuurpark aan de Kanaalweg

x. De werkdata en activiteiten op zaterdag.
(de werkdata staan vast, de activiteiten kunnen worden aangepast)

Zaterdag 4 september	9.00 uur	Natuurpark Kanaalweg	vogelkers
Zaterdag 2 oktober	9.00 uur	Eendenkooi duinweg	divers
Zaterdag 6 november	9.00 uur	Afwateringskanaal Overlaatbrug	zaagwerk
Zaterdag 4 december	9.00 uur	Afwateringskanaal Overlaatbrug	Gagel vrijzetten
Zaterdag 8 januari	9.00 uur	Afwateringskanaal Overlaatbrug	Gagel vrijzetten
Zaterdag 5 februari	9.00 uur	Zanddepot Kanaalweg	Berken dunnen
Zaterdag 5 maart	9.00 uur	Afwateringskanaal Overlaatbrug	Vogelkers
Zaterdag 2 april	9.00 uur	Eendenkooi Ter Kwak	divers

x. De werkdata en activiteiten op de woensdagen
te beginnen op woensdag 1 september om 9.00- 12.00 plaats natuurpark aan de Kanaalweg

	tijd	samenkomst	Te doen
Woensdagen september	9.00 uur	natuurpark	divers
Woensdagen oktober	9.00 uur	natuurpark	divers
Woensdagen november	9.00 uur	Overlaatbrug	Talud Afwateringskanaal
Woensdagen december	9.00 uur	Overlaatbrug	Talud Afwateringskanaal
Woensdagen januari	9.00 uur	natuurpark	divers

Woensdagen februari	9.00 uur	zanddepot	divers
Woensdagen maart	9.00 uur	Eendenkooi Ter Kwak	J.Reinders helpen
Woensdagen april	9.00 uur	Eendenkooi Ter Kwak	J.Reinders helpen
Woensdagen mei	9.00 uur	Eendenkooi Ter Kwak	J.Reinders helpen
Woensdagen juni	9.00 uur	natuurpark	Divers
Woensdagen juli	9.00 uur	natuurpark	divers

x. Landelijke Natuurwerkdag.

Op zaterdag 6 november vindt weer de jaarlijkse landelijke natuurwerkdag plaats. Wij doen ook dit jaar weer mee.

Plaats: Afwateringskanaal

Tijd : 9.00 uur

Activiteiten: dunnen van het bos op de taluds van het kanaal.

Informatie binnenkort te vinden via natuurwerkdag@brabantslandschap.nl

Voor informatie Joost van Balkom: 376202 of joostvanbalkom@home.nl

WERKEN AAN WATER

Werken aan water.....

een lezing én excursie van het Waterschap Aa en Maas.

Het thema van het toeristisch jaar 2010 is : WATERRIJK HEUSDEN.

Het Waterschap is een tamelijk onbekende, maar belangrijke organisatie. Zij zorgt ervoor dat wij droge voeten houden bij grote plensbuien..... maar ook dat ons vieze water weer schoon verder stroomt.....

Daarom organiseert de Natuur- en Milieuvereniging een **lezing** en **excursie** over de werkzaamheden van het Waterschap.

Het **Waterschap Aa en Maas** is verantwoordelijk voor de watersystemen vanaf de Peel tot aan Waalwijk.

Joris van Herk zal - met behulp van fraaie beelden - het een en ander vertellen over de verschillende werkzaamheden.

William Peters, als ambtenaar werkzaam bij de gemeente, zal de visie van de gemeente onder woorden brengen.

Aan de hand van vijf thema's wordt dit verder toegelicht:

1. veilig water dijken en waterberging
2. schoon water afvalwaterzuivering
3. voldoende water verdroging, maaibeheer
4. natuurlijk water ecologische verbindingzones, vispassages
5. recreatief water wandelpaden langs sloten en beken

lezing

datum : donderdag 14 oktober

locatie : restaurant de Remise, Grotestraat 267 in Drunen

aanvang : 19.30 uur

Iedereen, zowel leden als niet leden, is van harte welkom.

Aan deelname zijn geen kosten verbonden.

Koffie, thee etc. staat tegen betaling klaar.

excursie rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi)

bezoek aan de rioolwaterzuivering Treurenburg in 's-Hertogenbosch:

datum : zaterdag 23 oktober

aanvang : 10.00 uur

duur : tot uiterlijk 12.00 uur

locatie : Treurenburg 4 – aan de weg naar Hedel

(Op A59 afslag 47 “Maaspoort / Hedel”. Na afrit op de viaduct “centrum” volgen (Hambakenweg) en na ongeveer 0.5 km bij de verkeerslichten rechtsaf. Op deze weg (Treurenburg) ligt de rwzi Den Bosch na ongeveer 1.7 km. aan de linkerkant)

Iedereen, zowel leden als niet leden, kunnen deelnemen. Aan deelname zijn geen kosten verbonden. Er kunnen maximaal 25 personen deelnemen.

opgeven voor deelname voor 16 oktober bij:

Noor Peters: peblauw@hetnet.nl , 0416 320031

**Waterschap
Aa en Maas**

NACHTVLINDERS BEKIJKEN

Nachtvlinder 'nacht'

Weet u dat er veel meer nachtvlinders dan dagvlinders zijn. In Nederland hebben we zo'n 54 soorten dagvlinders en zo'n 2300 soorten nachtvlinders. Het aantal dagvlinders neemt helaas nog steeds af.

Dat we zoveel soorten nachtvlinders hebben wist u waarschijnlijk niet. U noemt die nachtvlinders, net als de meeste mensen, vast allemaal motten, maar dat is toch echt niet zo.

Om die reden is het zeker de moeite waard om als het donker is vlinders te gaan bekijken met behulp van licht en lokstoffen.

Van de zomer hebben Paul en Peter, beiden al jarenlang lid van onze vereniging, mee gedaan aan de landelijke nacht van de vlinders. Deze nacht werd georganiseerd door de Vlinder Stichting. De avond was een groot succes. Zeker 50 mensen hebben toen deel genomen. Nu wordt deze nachtvlinder 'nacht' herhaald voor geïnteresseerden. Er kunnen maximaal 25 personen deelnemen. Vol is vol, dus geef u a.u.b. snel op.

datum : **zaterdagavond 25 september**
aanvang : **20.30 uur**
duur : maximaal 2 uur
plaats : 'ijsbaan', Drunen: aan de noordkant van de roeivijver, aan de Duinweg tegen het Drongelens kanaal aan
gidsen : Paul Kreijger en Peter van de Velden
opgeven bij : **Peter van de Velden, tel. 06 16751477**

Stro-uiltje

OP DE FIETS

In januari is het bestuur uitgebreid met twee nieuwelingen. Na een aantal vergaderingen, met nog een nieuw ervaren bestuurslid, wisten we in het bestuur wel wat we aan elkaar hadden. Bestuursvergaderingen verliepen en verlopen in goede harmonie, zijn constructief. Maar de twee nieuwelingen misten nog iets, Na enige tijd bleek wat: de 25 jaar of meer ervaring die de zittende ervaren bestuursleden hadden met natuur en landschap in de hele gemeente.

De nieuwelingen kenden hoogstens de natuur in de directe woonomgeving, maar niet die wat verder weg. Wandelen duurt te lang, met de auto zie je niets.

Oplossing: op de fiets!

Op een zondag togen Max (+ introducée) en ik onder de bezielende leiding van Joost langs alle natuurgebieden in de gemeente.
Dat dachten we althans.

Van de Zonnebloemlaan in Drunen gingen we richting Baardwijkse Overlaat, langs het eigen stukje van de vereniging, over de dijk naar de eigen eendenkooi, en vervolgens naar de Koesteeg.

Bij elke stop werden we uitgebreid bijgespijkerd op het gebied van natuur, landschap en historie. En steeds weer bleek de biodiversiteit en het cultuurhistorische landschap rond Drunen rijker te zijn dan we hadden gedacht.

Ik schrijf dit in een paar seconden op, maar Joost had bij elke stop zoveel te vertellen dat we aan het begin van de middag minder dan de helft van het programma hadden gedaan.

En dat komt mooi uit. Het betekent dat we nog minstens twee keer op de fiets mogen.

Harry

NACHT VAN DE NACHT

Tijdens de Nacht van de Nacht worden op honderden plaatsen in Nederland activiteiten georganiseerd die de schoonheid van echte duisternis benadrukken. Het wordt georganiseerd door de Provinciale Milieufederaties in samenwerking met de Stichting Natuur en Milieu en talloze andere milieu- en natuurorganisaties.

Wij organiseren op deze avond een wandeling.

datum : **zaterdagavond 30 oktober**
aanvang : **21.30 uur**
duur : maximaal 2 uur
verzamelen : café de Klinkert, Klinkert 1, 5151 RD in Drunen
(vanaf Drunen, over de Duinweg richting Giersbergen,
net na het Drongelenskanaal, rechtsaf)
gidsen : Paul Kreijger en Peter van de Velden

De Nacht van de Nacht wil mensen bewust maken van lichtvervuiling en van de mogelijkheden om deze vorm van vervuiling terug te dringen. Nederland kent maar weinig echt donkere plekken. Sterker nog; Nederland behoort tot de landen met de meeste lichtvervuiling. Met de Nacht van de Nacht wil men mensen laten genieten van de donkere nacht en dit onderwerp breed onder de aandacht brengen.

Duisternis is een van de oerqualiteiten van het buitengebied, net als stilte en ruimte. Lichtvervuiling verstoort de beleving van het nachtelijke landschap en van de natuur. De natuur en de mens kunnen ook ontregelt raken door het teveel aan licht. Veel mensen ergeren zich aan lichtbronnen. De aanblik van een sterrenhemel is voor veel mensen heel belangrijk.

Mensen die vlakbij flinke verlichting wonen hebben vaak echt last van het licht. Ze kunnen er niet goed van slapen en krijgen daardoor ook stressklachten. Ons lichaam maakt het hormoon melatonine 's nachts aan. Dit slaaphormoon regelt ons slaap-waakritme. Te veel kunstlicht onderdrukt mogelijk de natuurlijke productie van melatonine. Dit heeft effect op skeletontwikkeling, voortplanting, gewicht en veroorzaakt mogelijk kanker.

Uit steeds meer onderzoek blijkt dat verlichting ook negatieve effecten op onze dierenwereld heeft. Omdat meer dan 50 procent van de dieren 's nachts leeft heeft dit een grote impact. Sommige soorten zijn erg gevoelig voor verlichting. Een goed voorbeeld vormen de vele insecten die om een lamp heen draaien. Desoriëntatie kan leiden tot uitputting. De sterke teruggang van de insectensoorten wordt door een aantal onderzoekers dan ook vooral aan de verlichting geweten.

Een belangrijk gevolg van lichtvervuiling is het ontregelen van de biologische klok. Dit dagelijkse ritme wordt deels gestuurd door licht en donker in onze omgeving. Verlichting kan het gedrag van de natuur verstoren. Vogels gaan bijvoorbeeld eerder zingen.

Ook kan verlichting de biologische kalender van dieren verstoren. Hierdoor gaan vogels eerder of later paren, nesten bouwen en beginnen aan de vogeltrek. Dit beïnvloedt de overlevingskansen van de soort. Tot slot worden veel dieren aangetrokken of juist afgestoten door licht. Dit zorgt voor versnippering van leefgebieden maar ook voor een grotere kans ten prooi te vallen aan roofdieren.

Wat kunt u doen tegen lichtvervuiling?

- * Verlicht buiten alleen wanneer het nodig is.
- * Gebruik om het huis sensorlampen, tijdschakelaars of bewegingsmelders in plaats van lampen die de hele nacht branden.
- * Stel buitenlampen goed af zodat ze de grond verlichten in plaats van de lucht.
- * Doof tuinverlichting na 23.00 u.
- * Gebruik oranje of geel licht in buitenlampen. Dat is minder fel en geeft minder hinder dan wit licht, maar zorgt voor prima zicht.
- * Gebruik buitenlampen met een zo laag mogelijk vermogen of gebruik lampen met zonne-energie.
- * Lichtoverlast? Kan jouw buurt ook donkerder? Schrijf bedrijven en panden die in jouw buurt onnodig verlichten aan en vraag ze na te denken over hun verlichtingsbeleid.
- * Geniet van de pracht van de donkere nacht!

Voor meer informatie en om te zien welke activiteiten er verder georganiseerd worden zie: www.laathetdonkerdonker.nl

FONS VAN DIJK

Interview met Fons van Dijk, de nieuwe penningmeester van onze vereniging

“Veranderingen gaan zo langzaam”

Fons van Dijk (1950) is één van de oprichters van de Drunense natuur- en milieuvereniging en was in het verleden zeer actief binnen deze vereniging, onder andere als voorzitter. Na een ‘dip’ in de motivatie vanwege de traagheid der dingen, heeft hij de draad weer met veel enthousiasme opgepakt. In de afgelopen ledenvergadering van de huidige vereniging, die ontstaan is uit een fusie tussen Drunen en Vlijmen, nam Fons het penningmeesterschap over van Freerk Vos.

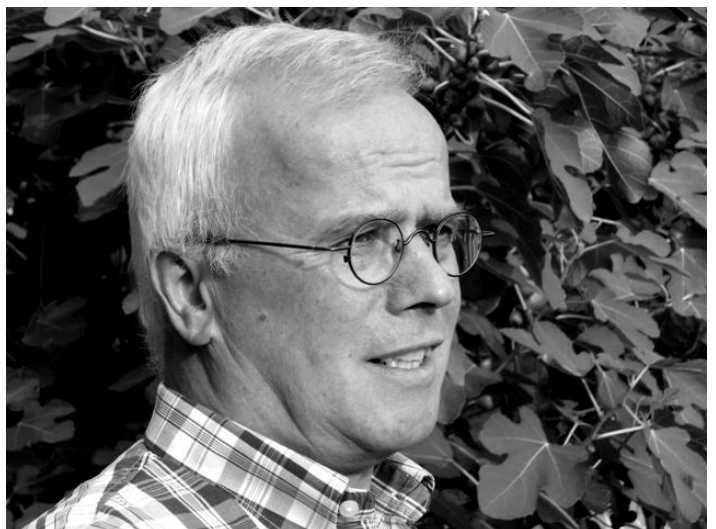
Hij trof een goed geautomatiseerde financiële administratie aan en het werk valt volgens Fons daarom ook mee. “Och”, zegt hij: “de functie was vacant, ze moesten er iemand voor hebben. Ik ben dik 20 jaar dag en nacht met de zaak bezig geweest en wilde mijn horizon weer eens verbreden.” De zaak, dat is Van Dijk Interieurs met vestigingen in Drunen en Elshout. Een bedrijf met 5 personeelsleden, dat maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel heeft staan. “Naast de sociale kant, is milieu een belangrijk punt. Het één kun je niet los zien van het ander. Het bedrijf is bijna geheel milieuvriendelijk. Praktisch alles kan gerecycled worden. Al het afval wordt gescheiden; we hebben overal containers voor staan. En we maken zo min mogelijk kilometers en halen alle materialen en benodigde producten zo dichtbij mogelijk.” Dat vergt het nodige doorzettingsvermogen. Van Dijk geeft het voorbeeld van een raamdecoratie die tegenwoordig alleen in China vervaardigd wordt. Het kostte hem een half jaar om het product in Nederland te laten maken. En met succes, want praktisch voor dezelfde prijs kan hij het nu leveren.

Terug naar het verleden van de oprichting van de voormalige Drunense natuur- en milieuvereniging. Die was ondermeer een gevolg van Haarsteegse actievoerders die opkwamen voor het beheer van de Haarsteegse Wiel en de lucht- en bodemvervuiling, veroorzaakt door het bedrijf Lips, aan de kaak stelden. Fons betitelt ze als: “Een groep jonge honden die zich nergens iets van aantrok”. De groep motiveerde een aantal Drunense burgers om ook hun nek uit te steken en de gemeente Drunen te confronteren met de milieuvervuiling. “Er ging veel door de schoorsteen van Lips richting Haarsteeg. Een onderzoek van de Universiteit van Utrecht toonde de vervuiling van de Elshoutse Wielen aan met zware metalen als chroom, cadmium en koper. Nu nog zijn de wielen een tijdbom”, aldus Van Dijk. De vereniging kwam met de Groene Stip-actie, één van de successen uit het prille begin. Een actie waarbij particulieren en scholen aangaven dat ze kozen voor gifvrij onderhoud van het (openbaar) groen en de bestrating.

“We zijn nu 25 jaar verder en dit jaar is de gemeente voor het eerst begonnen met het onderhoud van groen zonder bestrijdingsmiddelen. De veranderingen gaan zo langzaam. Dan liggen er afspraken, maar komt er weer een ander college en het enige wat dan telt zijn de kosten. De milieugevolgen voor bijvoorbeeld de volksgezondheid en drinkwaterzuivering worden in kostenberekeningen niet meegenomen.” Fons gebruikt termen voor die periode als “vastgelopen” en “roepende in de woestijn”. “Maar er zijn ook positieve zaken, zoals de educatie die werd opgestart. Niet alleen het milieu, maar ook de voorlichting kreeg aandacht. En dat liep heel lekker.”

“Je wilt dingen gelijk veranderd hebben. In het verleden werden we er steeds op gewezen dat we onafhankelijk moesten zijn, maar ik vraag me af of de natuur- en milieuvereniging zich niet meer op het politieke vlak moet manifesteren. Veranderen de dingen onder druk van de plaatselijke of landelijke politiek”, vraagt hij zich hardop af. Van Dijk: “De plaatselijke politiek heeft last van cliëntisme en verdeel- en heerspraktijken. Van de wijze waarop de ZLTO (zuidelijke land- en tuinbouworganisatie) de belangen van haar doelgroep behartigt kan de natuur- en milieuvereniging nog heel veel leren.” Fons was ooit PPR-lid en vervolgens GroenLinks-sympathisant. Hij vindt dat ex-wethouder Mart van der Poel de afgelopen 4 jaar het “goed gedaan” heeft als wethouder met natuur en milieu in zijn portefeuille. Wat de plaatselijke politiek deze regeerperiode gaat presteren op het gebied van natuur- en milieu in onze gemeente, moet nog blijken. Met de komst van penningmeester Fons is het bestuur van de natuur- en milieuvereniging bijna weer op sterkte. “Een mooie, actieve groep mensen bij elkaar. Er vinden stevige discussies plaats en daar houd ik wel van. Mijn voorkeur ligt toch wel bij de milieukant. We moeten ons gaan herbezinnen op het beleid, vernieuwing door gaan voeren en verjonging. Het is toch een club van voornamelijk ‘oudere mannen’. Hoe kunnen we jongeren enthousiast maken?”

RC Schalken

HARRIE SMITS

Harrie Smits, gekozen door gemeentelijk panel tot vrijwilliger van het jaar 2010!!!

8 juli jl. was vanuit de gemeente Heusden in de Voorste Venne een avond georganiseerd voor alle vrijwilligers.

Ook onze vereniging was met een ruime afvaardiging naar deze avond gegaan. En niet zo maar.

Nee, een van onze leden, Harrie Smits, was namelijk genomineerd.

Hij was een van de drie uitverkorenen, die in aanmerking kwamen om gekozen te worden tot ...de vrijwilliger van het jaar!

Toen wij, het bestuur, begin juni de uitnodiging kregen om aanwezig te zijn op de jaarlijkse gemeentelijke vrijwilligersavond, hadden we de brief ter kennisneming al bijna terzijde geschoven.

Max vroeg nog of wij iemand kenden die voor de vrijwilliger van het jaar in aanmerking zou kunnen komen. Direct schoot de naam van Harrie Smits door mijn hoofd.

Harrie met zijn 76 jaar was al meer dan 35 jaar actief!

Nou dat was wel een briefje naar het gemeentelijk panel waard.

In het aanbevelingsbriefje kwam ondermeer het volgende te staan:

Harrie Smits, werkzaam bij het Nationaal Park de Loonse en Drunense Duinen, bij onze zustervereniging IVN de Waerdman en natuurlijk bij onze eigen Natuur en Milieuvereniging gemeente Heusden.

Hij geeft – gemiddeld één keer per week - wandelingen door de natuurgebieden rond Drunen. Hij leidt al ruim 10 jaar duinwandelingen voor schoolkinderen.

Maar zijn voornaamste hobby zijn de uilenkasten!

Dit jaar is een goed uilenjaar. Er zijn een recordaantal jonge uilen uitgevlogen. Natuurlijk was er ruimschoots voedsel (muizen) maar ook de broedgelegenheid is belangrijk.

Door heel de gemeente heeft Harrie uilenkasten neergehangen. Wel ruim 100! Van Giersbergen tot Hedikhuizen en van Haarsteeg tot de Margriet. Zelfs nu met zijn 76 jaar klimt hij nog rap de ladder op om de kasten te controleren en de uilen te inventariseren.

Naast het uilenwerk is Harrie ook een bekend mens in de in de Drunense gemeenschap, dit komt ondermeer omdat hij de plaatselijke bevolking al meer dan 20 jaar meeneemt met de openbare wandelingen. En dat Harrie een bekend mens is, werd ook duidelijk toen halverwege de avond, na een groots optreden van het Dwergonisch mannenkoor, aangevuld met zang van onze tafel (Harrie zingt als de beste) overgegaan werd tot de uitverkiezing van de Vrijwilliger van het jaar.....

En de winnaar van 2010 is: HARRIE SMITS!!

Velen uit de zaal kwamen Harrie feliciteren en van de gemeente kreeg de winnaar een oorkonde, een cheque van € 250 en een grote bos bloemen. Harrie zei: “de bloemen zijn voor mijn vrouw, want ik ben nooit thuis.” “Zo is het”, zei de vrouw van Harrie!!

En onder het genot van een koud biertje en een bitterballetje hebben we met zijn allen de avond op een heel gezellige wijze afgesloten.

Joost van Balkom

MAILADRESSEN

Gevraagd: e-mail adressen van onze leden

Het bestuur zou het op prijs stellen als u uw e-mailadres aan ons doorgeeft. Wij willen een e-mailbestand maken van zoveel mogelijk leden. Mocht er b.v. een wandeling niet doorgaan dan sturen wij u een bericht. Ook kunnen wij u dan b.v. een mailtje ter herinnering van een activiteit sturen. Wij zijn nog aan het bekijken hoe wij in de toekomst verder gebruik kunnen maken van dit mailbestand.

Wilt u uw mailadres mailen aan:

Max Verhagen, secretaris: info@natuurenmilieuheusden.nl

en aan:

Marian van der Linden, lid pr groep: marianvdlinden@home.nl

Zet in uw mail duidelijk uw naam en adres.

Als uw mailadres verandert, wilt u dat dan doorgeven.

Mocht u al langer dan 2 maanden geen mailtje van ons hebben ontvangen dan ook graag uw mailadres nogmaals doorgeven. Er is dan waarschijnlijk ergens iets fout gegaan.

Uiteraard gebruiken wij uw mailadres alleen voor verenigingsdoeleinden.

Alvast bedankt voor de te nemen moeite.

MEER VOGELS IN DE TUIN ?!

Wat is er leuker dan – op een rustig moment – te genieten van het gescharrel van vogels in je tuin?!

Maar waarom komen er in de ene tuin veel meer vogels dan in de andere?

Hierbij wat tips:

- beheers je en maak de tuin niet te netjes
- plant een boom als schuilplaats, het liefst één met voedsel erin: een appelboom, een lijsterbes etc.
- heggen bieden meer nestel- en schuilplekken dan schuttingen
- of zet tegen een schutting een klimplant
- kies vaste planten die insecten lokken en dus ook vogels
- struiken met doorns zijn een prima bescherming tegen de kat van de buren!
- denk ook aan bladhoudende struiken voor winterbeschutting
- een nestkast moet in de middag in de schaduw hangen

Wilt u weten of uw tuin een **tuinparadijs** is?

Een tuinparadijs is een stads- of dorpstuin waar vogels, zoogdieren, amfibieën en insecten voedsel kunnen vinden, veilig kunnen rusten en voor hun nageslacht kunnen zorgen.

Je hoeft echt geen grote tuin te hebben!

Kijk op www.mijntuinparadijs.nl en vul de korte vragenlijst in.

Komt u er alleen niet uit dan kunt u een **tuinvogelconsulent** raadplegen!

Deze heeft van de Vogelbescherming een speciale training gekregen om een advies op maat te geven.

Kijk op www.vogelbescherming.nl voor meer informatie.

OPROEP VLINDERWERKGROEP

Oproep voor nieuwe leden vlinderwerkgroep

Bij deze wil ik me graag voorstellen en een oproep doen aan geïnteresseerde leden om samen met mij een vlinderwerkgroep op te richten.

Mijn naam is Paul Kreijger, ik woon in Hedikhuizen en ben al vele jaren lid van de Natuur- en Milieuvereniging.

Van kinds af aan ben ik al met de natuur en in het bijzonder met vlinders bezig. Dit in vele facetten zoals dagvlinders, nachtvlinders, rupsen, kweken, fotograferen en waarnemen.

In Noord-Holland waar ik oorspronkelijk vandaan kom, hadden we een nachtvlinderwerkgroep in het Noord-Hollandse duinreservaat. Toen ik in 1980 naar Brabant verhuisde is deze groep uit elkaar gevallen.

Hier opereer ik tot nu toe in mijn eentje, daar ik geen 'vlindermensen' in onze buurt ken.

Helaas, het mag bekend zijn, gaat het met de dagvlinders niet goed. Een uitzondering is de schitterende koninginpage, die het de laatste jaren wat beter doet.

Een ander voorbeeldje is het hooibeestje, 20 jaar geleden in onze gemeente een gewone verschijning. Dit jaar heb ik er hier eindelijk weer één gezien in, mijn laatste observatie was 16 jaar geleden! Gelukkig komt deze vlinder op andere plaatsen in Nederland nog wel veel voor.

In Nederland hebben we zo'n 54 soorten dagvlinders en globaal 2300 soorten nachtvlinders. Met dien verstande dat er hiervan 1400 soorten, zogenaamde microvlinders zijn, dit zijn de motvlinders.

Maar ook bij de nachtvlinders, zie je dat er veel soorten achteruit gaan, dit valt minder op omdat minder mensen zich er mee bezighouden.

Sinds ik hier woon ben ik ook hier met nachtvlinders bezig, vooral bij de roeivijver in Drunen en het Nieuwkuijkse bosje. Bij mijn observaties gebruik ik licht en een soort stroop om de vlinders te lokken. Op deze plekken heb ik een behoorlijke database opgebouwd. Ik neem waar dat de achteruitgang van veel soorten heeft plaats gevonden.

Gelukkig zijn er ook lichtpuntjes, de verrassingen, we moeten blijven hopen en vooral koesteren wat we hebben.

De grote verrassingen waren in Vlijmen (2009), het karmozijnrood weeskind, het klein avondrood en de absintmonnik.

Dit jaar in Drunen, de poelruitspanner en in Vlijmen weer karmozijnrode weeskinderen en in Hedikhuizen de kamillevlinder en de kompassla-uil. Ook de laatste jaren veel vlinders en rupsen van de kolibrievlinder, dit is een trekvlinder die onze winters niet overleeft.

Ook ben ik in de eigen tuin veel met licht bezig en heb ook de laatste jaren veel leuke soorten waargenomen. Dit jaar in eigen tuin op de kompassla, veel rupsen van de kompassla-uil.

De meeste mensen moeten van wilde planten, sommige schijnen dit onkruid te noemen, niets hebben, ik ben blij dat ik het toch heb laten staan.

Kortom, toch heel veel soorten in de gemeente Heusden.

Daarom zou ik mijn ervaringen graag met anderen willen delen.

En zou ik graag een werkgroep over vlinders, al dan niet gecombineerd met libellen en/of insecten, willen oprichten.

Dus bij deze het verzoek aan mensen die hier belangstelling voor hebben zich bij mij aan te melden.

Paul Kreijger

tel. 0416-662869

email. p.kreijger@gmail.com

Kompassla-uil

COLUMN

Aanplant 50 bomen

Een mooie bos bloemen, een lekkere fles wijn, een interessant boek, meestal levert het bedenken van een passend cadeau voor het feestvarken geen problemen op. En als ik het helemaal niet meer weet en het feestvarken ook niet, dan draait het uit op een cadeaubon. Niet erg origineel, maar altijd beter dan dat je na een feestje met prullaria zit opgescheept die achter in een kast verdwijnen om na jaren in een rommelmarktcollectie te belanden. De Kringloopwinkel is ook een goed alternatief, maar is zeer waarschijnlijk nooit het doel geweest van de gulle gever. Waarschijnlijk heeft de gulle gever ook gedaan wat ik meestal doe, namelijk iets geven wat je zelf mooi vindt. Maar smaken verschillen nu eenmaal. Waar ik weinig begrip voor op kan brengen is die kleine, op sneaky wijze afgedrukte enveloppe in een hoekje van een uitnodigingskaart, die aangeeft dat de feestvierder geld wil zien. Gadver. Je nodigt iemand uit omdat je die persoon graag mag en op je feest wilt hebben en of die nou wel of geen cadeau meebrengt, is niet zo van belang. Maar wat doe je met mensen die alles al hebben, niets meer te wensen over hebben en daarnaast ook nog eens goed in de slappe was zitten? Ja, die bestaan echt. Voor zo iemand moest ik laatst een origineel cadeau zien te verzinnen. Ik heb getwijfeld tussen vrouwencondooms, de aanschaf van tien kippen of het planten van 50 bomen. Allemaal mogelijkheden die als cadeaus op de website van Oxfam Novib worden aangeboden en tegen betaling worden verstuurd. Het meest passend leek mij toch de aanschaf van groen: 50 boompjes! En de jarige was er heel blij mee, vooral omdat hij er totaal geen omkijken naar heeft. Met zijn originele cadeau (zie site: Oxfam Novib Pakt Uit) helpt hij mee aan armoedebestrijding wereldwijd. En laat dat nou niemand achter hem gezocht hebben. Dubbel feest dus.

RC Schalken

VERSLAG COMMISSIE RUIMTELIJKE ORDENING

In juni, juli en augustus 2010 kwamen o.a. de volgende onderwerpen aan de orde.

Ontwerpprojectbesluit oprichting paardenhouderij Margrietweg 1 Giersbergen.

Op de hoek van de Duinweg en de Margrietweg is enkele jaren geleden een bouwwerk verrezen voor het houden van varkens.

Velen vonden dit erg jammer, vooral omdat het bouwwerk een vrij uitzicht op het open landschap geheel belemmert, maar ook omdat het bouwwerk door zijn grootte en uitstraling, naar de mening van velen, niet in de fraaie en kleinschalige omgeving van Giersbergen past.

Recent is door de gemeente een projectbesluit genomen om op deze locatie een paardenhouderij te vestigen met 65 paardenboxen, een binnenbak, een overnachtingsmogelijkheid bestaande uit 13 kamers met 25 bedden, een horecagelegenheid voor de gasten in de logiesfaciliteiten en voor dagbezoekers, een buitenbak en 63 parkeerplaatsen, waarvan 8 trailerplaatsen.

Het bouwblok wordt in dit plan aanzienlijk uitgebreid, enkel t.b.v. een recreatieve functie.

In de uitgangspunten van de gemeentelijke Ontwikkelingsvisie Buitengebied voor Duin en Giersbergen, paragraaf 3.5 wordt een functieverandering naar een paardenhouderij echter nadrukkelijk uitgesloten.

Naar onze mening betreft het een (veel te) grootschalige recreatieve inrichting die veel verkeer zal aantrekken en niet past niet in een gebied dat onderdeel is van de Agrarische Hoofdstructuur landschap, "middelhoge hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarden" en op zeer korte afstand wordt omringd door zeer waardevolle natuurgebieden.

De NMV maakte, na overleg met de BMF, gebruik van het recht een Zienswijze aan de gemeente kenbaar te maken.

Bestemmingsplan Buitengebied, Duinweg te Drunen.

De NMV heeft een Zienswijze aan de gemeente kenbaar gemaakt tegen de nieuwvestiging van een bedrijfsruimte en een woning op een perceel aan de Duinweg. De locatie ligt in de Agrarische hoofdstructuur (AHS) waarin nieuwvestiging is uitgesloten. De NMV heeft nog geen antwoordbrief van de gemeente ontvangen.

Visie windturbines.

Het onderwerp Duurzame energie wordt besproken met de wethouder.

Hans van Laar, voorzitter

OMMETJE

Het Ommetje Herpt en Oudheusden.

Struinen, weg van de gebaande paden en vrij van motorisch verkeer.

Het werd een pracht avond, donderdag 15 juli 2010.

Het was druk op het terras van café de Ploeg. Veel bekenden, leden van de vereniging, politieke belangstelling, buurtgenoten: kortom een gezellige boel.

Jan en Els van café de Ploeg hadden het er druk mee.

Harrie Smits had een mooie tafel gemaakt met informatiemateriaal over uilen. We maakten groepsfoto's in verschillende samenstelling en waren blij met de realisatie van het Ommetje. Noor Peters, Inge Sprangers, Patricia Lardinois en mijn persoon en ook samen met Cees van de Meijden en Marco Renes. Ferdinand ter Schure had zich helaas laten excuseren, maar moet genoemd worden als belangrijke motor achter het initiatief. We waren hier op uitnodiging van de wethouder voor Recreatie en Toerisme, Margo Mulder om samen met belangstellenden de opening van het Ommetje Herpt en Oudheusden feestelijk te vieren door met haar te gaan lopen.

Daar ging de sliert lopers, eerst door Herpt.

We passeerden het nieuw geplaatste bankje net buiten Herpt. Cees souffleerde mij dat ik toch echt iets moest zeggen over het bos aan het eind van de Spieringstraat.

Achterlangs Oudheusden richting de Herptseweg. Voorbij de toegangsweg naar de oude begraafplaats. Op de begraafplaats zag Cees zijn kans schoon een lans te breken voor het Oude Maasje en de rol die het speelt in het landschap.

De bezinning kwam op het volkstuintcomplex. Het was vrijwel windstil geworden en de zon stond al laag. Iedereen kreeg in het kader van Waterrijk Heusden een flesje water aangereikt. Er stonden wat banken klaar en anders in het gras zittend, kon er geluisterd worden naar Legs Boelen en zijn kompanen Hans Arends en Erik Pullens. Wethouder Margo Mulder nam het woord en memoreerde de lange weg die het Ommetje is gegaan. Ook zij is overtuigd dat kennis over de eigen woonomgeving de betrokkenheid van de inwoners vergroot. Zij verraste mij met het verzoek om de laatste handeling te verrichten. Door het verwijderen van de ketting om het klaphek werd het maken van het Ommetje mogelijk.

De wandeling werd in opperbeste stemming vervolgd. Links en rechts werd mij toevertrouwd dat zoiets leuks toch eigenlijk heel bijzonder was. Terug bij café de Ploeg werd ik door veel deelnemers bedankt. Ook vielen er geluiden te beluisteren over het vervolmaken en het uitbreiden van de route.

Deze geluiden smaken naar meer. De route waarmee ik destijds heb meegedaan aan de wedstrijd van Landschapsbeheer Nederland bestond uit grote stukken niet-gebaande paden. **Struinen langs de waterkant, weg van het motorisch verkeer.**

Dat is wat mij voor ogen staat en wat ik zie als doel. Voor alsnog denk ik dat we blij moeten zijn met wat we als vereniging bereikt hebben en dat wil ik verder gaan uitdragen.

Via de evenementenkalender op de website van het Heusdens Bureau voor Toerisme www.rijkheusden.nl krijg ik de gelegenheid om bekend te maken op welke data belangstellenden met mij kunnen meelopen.

Ik ben door buurtgenoten aangesproken met het voorstel om gezamenlijk het Ommetje te gaan lopen en zo elkaar meer te vertellen over hoe het vroeger was. Verder lijkt het mij een goed idee om samen met de vereniging de politiek te benaderen over het vervolmaken van het Ommetje en de ontwikkeling van nieuwe Ommetjes die de geschiedenis van het Oude Maasje en het verband tussen de Maasdorpen vertellen.

Hermien van Toorenborg-van Nimwegen.

ZONNEBOILERS

Steeds vaker lees je en hoor je over het gebruik van zonneboilers.

Een zonneboiler maakt warm water met hulp van de zon en dat scheelt uitstoot van broeikasgassen.

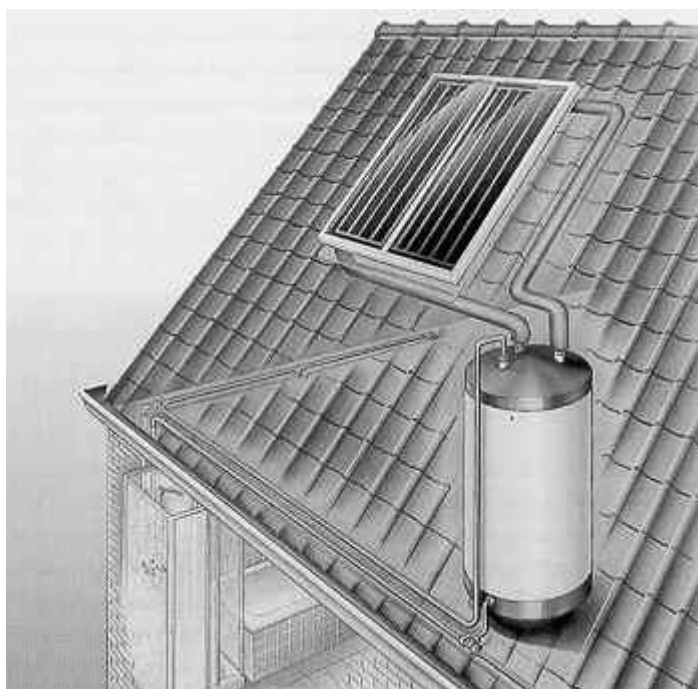
Daarnaast bespaart hij ongeveer de helft van de energiekosten voor warm water. Een zonneboiler is altijd duurzaam: zonlicht raakt nooit op! En als er even zonlicht te weinig zou zijn, dan stookt een naverwarmer het water warm. U hoeft dus niet bang te zijn voor een koude douche!

Voor niks gaat de zon op....maar een zonneboiler is niet gratis.

Gelukkig is – in tegenstelling tot voor zonnepanelen – de subsidiepot nog niet leeg. Voor de meest gebruikte zonneboilers kan men een subsidie van 720 euro ontvangen.

Huiseigenaren kunnen tot en met volgend jaar deze subsidie nog regelen via een speciaal aanvraagformulier bij: www.agentschap.nl

Bij www.milieucentraal.nl kunt u een advies op maat krijgen wat voor uw huis het meest geschikte type is.

WANDELKNOOPPUNTENNETWERK IN HEUSDEN

Kent u het systeem van knooppunten ?

U bepaalt zelf de afstand van uw tocht door op een kaart een route langs verschillende knooppunten samen te stellen.
Dit kan op de fiets, maar ook te voet.

In de Loonse en Drunense Duinen is een wandelknooppuntennetwerk van 22 km uitgezet.

En in de toekomst wordt dit netwerk uitgebreid over de gehele gemeente Heusden.

Samen met vijf andere gemeentes uit Midden Brabant is er opdracht voor de realisatie gegeven aan het bureau RMB (een samenwerkingsverband van een aantal gemeentes om hen te ondersteunen op o.a. het gebied van ruimte, milieu en duurzaam bouwen).

Een plaatselijke werkgroep (hierin zit ook een vertegenwoordiger van de Natuur- en Milieuvereniging) is een paar keer bijeen geweest om een concept te maken.

Dit aan de hand van verschillende criteria.
Bijvoorbeeld:

- landschappelijke aantrekkelijkheid
- variatie in landschap
- cultuurhistorisch belangrijke punten
- bereikbaarheid
- parkeermogelijkheden
- horeca en andere accommodaties
- begaanbaarheid van de paden
- veiligheid
- het liefst “gescheiden”paden – dus alleen toegankelijk voor wandelaars

Het eerste concept is van commentaar voorzien en wordt nu nader uitgewerkt.
Een hele klus – dus voorlopig maar zonder knooppunten op pad!

CURSUS: FAIR & GREEN DEAL

Het platform Duurzame en Solidaire Economie organiseert samen met HOVO Brabant, de SeniorenAcademie een cursus over een duurzame en solidaire weg uit de crises.

Het zal niemand ontgaan zijn dat we turbulente tijden doormaken. In het najaar van 2008 brak de kredietcrisis definitief door en sleurde de hele wereldeconomie mee in een depressie die we nog lang niet te boven zijn. Daarnaast woeden er crises op het gebied van energie en klimaat, grondstoffen en voedsel die voor grote milieuschade en menselijk leed zorgen. Al deze crises werken op elkaar in. Een zogenaamd herstel van de economie zal, indien de omstandigheden onveranderd blijven, bijvoorbeeld onherroepelijk leiden tot een stijging van de prijzen van fossiele brandstoffen en van voedsel.

Het Platform Duurzame en Solidaire Economie, pleit al jaren voor ingrijpende en structurele maatregelen die leiden tot een 'duurzame en solidaire weg uit de crises'. In december 2009 werd 'de Fair & Green Deal' uitgebracht waarin gedetailleerde voorstellen voor een urgentieprogramma worden gedaan. Rond deze voorstellen is vervolgens de alliantie voor een Fair & Green Deal ontstaan waar inmiddels zo'n 60 organisaties bij zijn aangesloten.

De problematiek van economie en de crises is allerminst eenvoudig. Zowel 'het probleem' als de mogelijke oplossingen bevinden zich vaak in de abstracte en ontoegankelijke wereld van beroepspolitici en -deskundigen. **Toch is het broodnodig dat burgers zich 'van onderaf' met de problematiek bezig houden en druk uitoefenen.** We hebben immers gezien wat de gevolgen zijn als dat niet of te weinig gebeurt.

Om goed te begrijpen wat er aan de hand is met de reguliere economie en waarom bepaalde alternatieven en maatregelen worden voorgesteld, organiseert het Platform Duurzame en Solidaire Economie deze cursus.

De cursus wordt gegeven door verschillende docenten met verschillende achtergronden. Economen, sociologen, theologen, chemici en politicologen zullen u onderwijzen. Enkele namen zijn misschien voor u bekend: Jan Juffermans, Kees Vendrik, Bob Goudzwaard, Hans Opschoor en Christiaan Hogenhuis.

Cursusdata: vrijdagmiddag: 8-10, 15-10, 22-10, 29-10, 5-11, 12-11, 19-11 en 10-12-2010 van 14.45 tot 16.30 uur. Prijs: € 181,-

Cursusplaats: Universiteit van Tilburg
Ook niet 'senioren' kunnen deelnemen!

Inschrijven is mogelijk tot 23 september.

zie voor meer informatie:

www.hovobrabant.nl (= Hoger Onderwijs Voor Ouderen)

voor meer informatie over de Fair en Green Deal:

www.economischegroei.net en

www.alliantiefairgreendeal.org

Een Fair & Green Deal

VOOR EEN DUURZAME EN SOLIDAIRE WEG UIT DE CRISES

Voorstellen voor een urgentieprogramma

van: Alliantie voor een Fair & Green Deal • www.platformdse.org

STUIFZANDHERSTEL

Stuifzandherstel gaat de tweede fase in!

In 2009 startte Natuurmonumenten met het omvangrijke project stuifzandherstel. De Duinen zijn een uniek gebied in West Europa en moeten dus bewaard blijven.

Door het op grote schaal kappen van bomen wil men het stuifzandgebied open houden.

Zonder maatregelen groeit er ieder jaar drie hectaren dicht!

Tot nu toe werd er gewerkt in de buurt van de Rustende Jager.

Een groot gebied van 37 hectaren is daar flink onder handen genomen.

Niet iedereen was daar zo blij mee.

Maar op langere termijn als we weer kunnen genieten van grote, open vlaktes en hier en daar heide zal bloeien, zal blijken dat deze inspanningen niet tevergeefs zijn geweest.

In oktober 2010 start het meest ingrijpende deel van de werkzaamheden.

Dit keer in de buurt van de Roestelberg.

Het is de bedoeling dat er weer een verbinding ontstaat tussen de stuifzanddelen bij de Roestelberg en die van het centrale deel bij Bosch en Duin.

Wilt u er meer over weten dan kunt u dat lezen in de nieuwsbrieven die regelmatig verschijnen.

Ze zijn te vinden op onze site: www.natuurenmilieuheusden.nl of op de site van Natuurmonumenten.

U bent ook welkom:

- op de informatieavond donderdag 23 september om 19.30 uur in café de Roestelberg in Kaatsheuvel
- bij de excursie op zondag 26 september om 10.00 uur vanaf dezelfde locatie.

HET KERKHOFJE VAN OUD-HEUSDEN

HET OUDE MONUMENTALE KERKHOFJE VAN OUD-HEUSDEN

Dit helaas nagenoeg vergeten en vervallen kerkhofje vlak langs de Herptseweg ligt verstopt achter enkele bedrijfspanden die je graag naar een bedrijventerrein zou willen verwijzen. Het openbare weggetje, waarlangs het kerkhofje direct vanaf de Herptseweg bereikbaar was, is sinds een aantal jaren met een provisorisch hek afgesloten. Dit weggetje komt vervolgens weer uit op de Herptseweg tussen

huisnummer 4 en 6. De doorgeschoten beukenhaag is er nog te vinden. Het eigenlijke weggetje wordt nu gebruikt als bedrijfsterreintje. Via de andere zijde van de beukenhaag over het erf van een woonhuis kan men echter het kerkhofje nog bereiken. Het kerkhofje zelf is omgeven door een boomgaard. Dat is op zich niet onaardig. Vanaf het hoger gelegen kerkhofje heeft men over

een stukje oud Maasdal een prachtig uitzicht op het vestingstadje Heusden. Op deze eeuwenoude terp moet vroeger de kerk van Oud-Heusden hebben gestaan. Bij de ingang staan zes geweldige beuken die zeker wel tussen de 175 en 200 jaar oud moeten zijn. Achter op het terrein staan vier flinke paardenkastanjes. Verder staan er nog twee vrij jonge kastanjes, waarvan er een dood is. Verder nog een soort knotprunusboompje? Dan bevinden er zich nog twee zeer oude, gesnoeide Taxusstruiken. Wat de graven betreft: er zijn nog 18 graven te vinden plus 5 eenvoudige stenen. Enkele namen en data zijn nog te lezen: W. v. Gorkom, begraven oktober 1888; Fam. Van Andel: Gerarda, overleden in 1910, Menno in 1918 en Gijs in 1964; Lambertha M. Bax geb. Timmermans 1878 – 1946; Willem Cornelis Stal 1868 – 1946; Leendert Stal 1891 – 1922 en Cornelia Johanna Stal 1863 – 1930; Dr. M.B. Oerlemans, arts te Heusden 1872(?) – 1918(?) en verder de Fam. Van Gendt(?) 1918.

Hoewel we hier ongetwijfeld te doen hebben met een cultuurhistorisch waardevol monument wordt het kerkhofje niet op de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) van de Provincie Noord-Brabant aangegeven.

Bij bodemonderzoek langs het Oude Maasje tussen het kasteelterrein en het kerkhofje in het begin van de vijftiger jaren van de vorige eeuw, heeft men er, volgens de heemkundige G.M. van der Velden, Romeins aardewerk en potscherven uit de achtste en negende eeuw gevonden. Het gebied dat nu Oud-Heusden heet, moet dus, zoals de naam ook al aangeeft, enkele eeuwen eerder bewoond zijn geweest dan (Nieuw-) Heusden, dat later is uitgegroeid tot een vestingstadje.

Op de eerste "Chromotopografische kaart van het Koninkrijk der Nederland" uitgegeven in 1868 staat in Oud-Heusden een kerkhof en een kasteel aangegeven, terwijl in Heesbeen en Herpt een "Kerk met ringmuur en een begraafplaats" wordt vermeld. Veel oude kerken in deze omgeving bevinden zich op een terp. Het kerkhof ligt bij de kerk en het geheel is ommuurd, zoals nu nog te zien is bij het kerkje van Heesbeen.

Aangezien in Oud-Heusden geen kerk met ringmuur wordt vermeld, kunnen we afleiden dat in 1868 de kerk al verdwenen was en nog slechts het kerkhof aanwezig was.

In het "Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden" van Jacob van der Aa (1792-1857) staat over Oud-Heusden vermeld: een dorp (800 inwoners) met een kerk die in 698 werd ingewijd. In het huidige Oud-Heusden is een straat te vinden die hiernaar verwijst: de Suitbertusstraat (een zijstraat van de Kasteellaan ter hoogte van de bibliotheek). Op het naambordje staat vermeld, dat Suitbertus in 698 de kerk wijdde te Oud-Heusden. Je vraagt je af of deze grotendeels mondeling overgeleverde informatie juist kan zijn! Via Wikipedia onder het trefwoord Suitbertus kwam ik erachter, dat de voornaamste bron met betrekking tot het leven van Suitbertus de *Historia ecclesiastica gentis Anglorum* van Beda (672-735) is. Daarin bevindt zich een document, waarin vermeld staat, dat in 690 elf Angelsaksische missionarissen, waaronder Willibrordus en Suitbertus, naar Frisia zijn vertrokken om de Friezen te bekeren.

De Romeinen hebben, naar men aanneemt, al omstreeks 300 het rivierengebied verlaten met in hun kielzog een aantal bewoners. Waarschijnlijk werden ze gedwongen door wateroverlast in het rivierengebied.

Het machtsvacuüm dat er ontstond, werd opgevuld door de Friezen die hun gebied uitbreidden tot aan de Oude Maas. De Friezen dreven veel handel met Engeland. Dat zal er mede toe hebben bijgedragen, dat de Friese koning Radbod de Angelsaksische missionarissen toestemming gaf in zijn rijk te komen prediken. De Friezen leefden in onmin met de Franken die zich opdrongen uit het zuiden. In 695 heroverden de Franken na een eerdere poging het zuidelijke gebied van het rijk van de Friezen. De Frankisch hofmeier Pippijn II maakte de Oude Maas tot de zuidgrens van het door hem ingestelde bisdom Utrecht. De monnik Willibrordus die door de paus tot aartsbisschop van de Friezen was gewijd, werd er de eerste bisschop. Het gebied ten noorden van het Oude Maasje behoorde vanaf toen tot het bisdom Utrecht en het gebied ten zuiden van het Oude Maasje tot het bisdom Luik. Mede daardoor heeft het gebied ten noorden van de Maas een andere geschiedkundige ontwikkeling doorgemaakt dan het gebied ten zuiden ervan. Denk aan Herpt en Luttel Herpt! Suitbertus moet in het riviereengebied actief zijn geweest. J.P.C.A. Hendriks zegt in zijn boek "Archaeologie en bewoningsgeschiedenis van het Land van Heusden en Altena" (Almkerk 1990), dat dominee Groen (1650) schreef, dat een oude schrijver genaamd Marcellinus presbyter verhaalt, dat Suitbertus in het Land van Heusden en Altena in Aalburg en Oud-Heusden heeft gepredikt. Dus al bij al is het aannemelijk, dat deze Suitbertus inderdaad in het gebied dat nu Oud-Heusden heet actief is geweest.

In oorkonden van 1147 en 1186 is er sprake van de kerk van "Hosden". "Hosden" zou betekenen: Huis op het Duin. Dus een versterkt huis, noem het een kasteel op het stuifduin van een oeverwal van het Oude Maasje!

Wat de geschiedenis betreft van de kerk van Oud-Heusden laat ik mij leiden door de eminente heemkundige G.M. van der Velden zaliger gedachtenis, oud-pastoor van Bokhoven en zelf Norbertijn, die een "Beknopte geschiedenis van Oud-Heusden" heeft geschreven in het heemkundeblad: "met gansen trouw" (33e jaargang 1983). De kerk van Oud-Heusden was toegewijd aan de H. Joannes Evangelist. Van der Velden schrijft, dat in het begin van de twaalfde eeuw de kerk van Oud-Heusden werd geschonken aan het Sint-Janskapittel te Luik. In 1285 droeg het kapittel het patronaat van de kerk van Oud-Heusden over aan de abt van de Abdij van Berne die in 1134 in de onmiddellijke nabijheid van Oud-Heusden was gesticht door de Norbertijnen. Deze abdij wilde haar kloosterlingen graag inzetten voor de parochiezorg. Het kerkgebouw was kennelijk in de loop van de vijftiende eeuw door allerlei omstandigheden in vervallen staat geraakt, want in 1491 gaf de bisschop van Luik aan de pastoor en het kerkbestuur verlof, het bouwvallig kerkgebouw en de toren te restaureren. Tijdens de tachtigjarige oorlog (1568-1648), toen de Nederlandse Gewesten in opstand kwamen tegen hun landsheer Koning Philips II van Spanje, werd de abdij van Berne door de Geuzen in brand gestoken. Ook de kerk van Oud-Heusden werd in 1579 platgebrand.

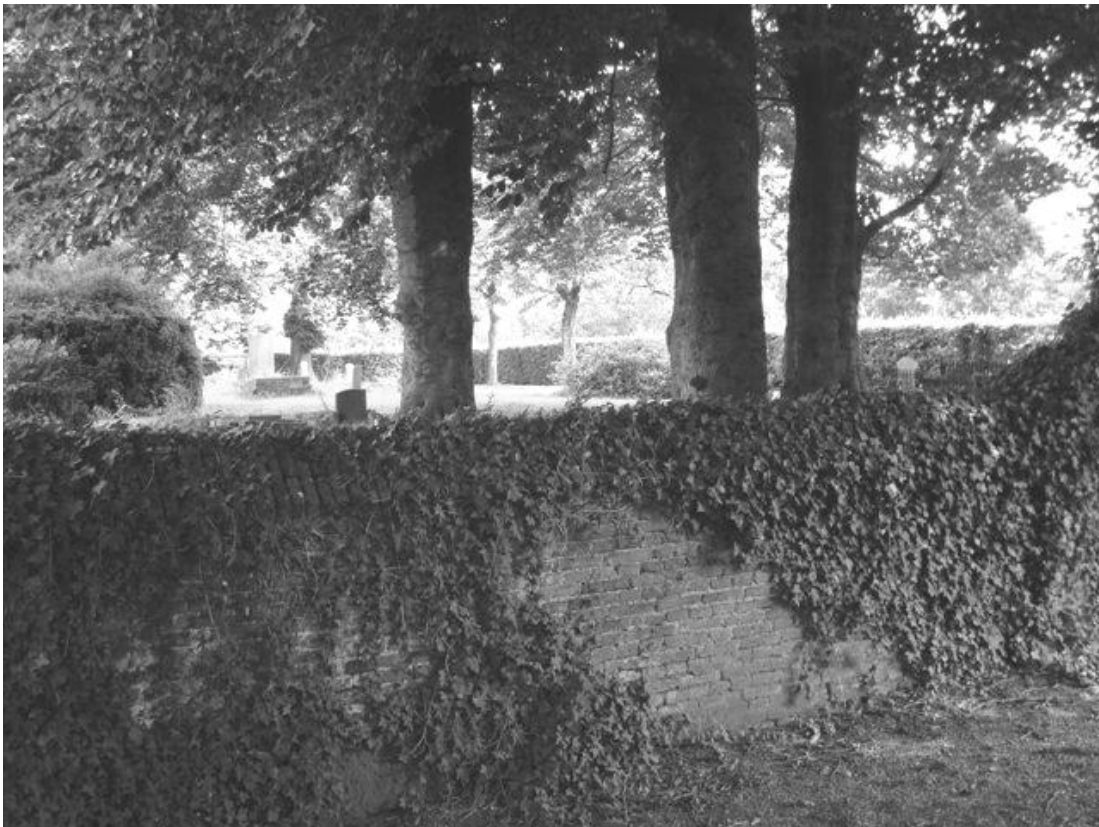
Later werd de kerk tot de grond toe afgebroken. Ook de muur rond het kerkhof werd geslecht. Omtrent het jaar 1587 werden alle stenen van kerk en kerkhofmuur opgehaald en naar Heusden getransporteerd om er soldatenhutten mee op te trekken. Twee compagnieën konden daarin worden ondergebracht. Heusden had inmiddels de zijde van de opstandelingen gekozen onder leiding van de Prins van Oranje. Ook op de klokken legden de soldaten beslag. Ze sloegen ze in stukken en verkochten de brokken brons.

Na 1589 hebben de hervormden de kerk van Oud-Heusden in handen gekregen. Zij hebben de kerk kleiner en minder fraai dan voorheen weer herbouwd. Maar ook deze kerk heeft geen stand gehouden. In 1795 werd de kerk bij de belegering van Heusden door de Fransen platgeschoten. Daarna hebben de hervormden de kerk weer opgebouwd, maar ze is spoedig daarna vervallen. In 1832 zijn de stenen van de ontstane ruïne benut voor het herstel van de muur rond het kerkhofje.

De oude, monumentale beuken bij de ingang van het kerkhofje moeten, gezien hun leeftijd, al omstreeks 1832 zijn aangeplant. Deze mooie bomen doen de herinnering aan deze bijzondere plek voortleven.

Laten we hopen dat dit kerkhofje als historisch monument behouden blijft, zodat Oud-Heusden weer een dorp met een eigen geschiedenis wordt!

Cees van der Meijden

ADVERTEERDERS

Beemsterkaas **Salades**

Fijne Vleeswaren **Noten & Bonbons**

Brood & Banket **Zuidvruchten**

Paté's **Reform & Dieet**

Van Herpt Specialiteiten/Reform
Grotestraat 134, 5151 BN Drunen
tel. 0416-372497

BedrijfsHulpVerlening

Chrysantenstraat 41
5151 GD Drunen
tel. 0416 377849
06 52580895
www.jb-bedrijfshulpverlening.nl

Basis BHV • Herhaling BHV • EHBO • Reanimatie
Kinderreanimatie • AED • Kleine blusmiddelen

